
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הרופא כדמות מפתח לאיתור וטיפול בילדים נפגעי התעללות והזנחה
- ידע וכלים מעשיים - 96232

תאריך עדכון אחרון 03-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: רפואה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): מיאדה קרגוולי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: mayada@haruv.org.il

שעות קבלה של רכז הקורס: תיאום מראש דרך המייל: il.org.haruv@mayada

מורי הקורס:
גב מיאדה קרגולי

תאור כללי של הקורס:
הקורס יתן ידע וכלים לאיתור וטיפול בילדים נפגעי התעללות והזנחה. במהלך הקורס התלמידים יקבלו ידע בנושא ההשלכות שנגרמות כתוצאה מהתעללות והזנחה

מטרות הקורס:
מתן כלים וידע לסטודנטים בכדי שיוכלו לאתר ולתת מענה ראשוני לילדים נפגעי התעללות והזנחה

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
לאתר ילדים נפגעי התעללות והזנחה ולדעת לאילו גורמים בקהילה הם נדרשים לפנות כאשר הוא מזהה ילד נפגע

דרישות נוכחות (%) :
חובה (80% לפחות)

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות

- רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
1. התעללות והזנחה בילדים היסטוריה ואבני דרך, היקף והגדרת התופעה בארץ. אפיון קטגוריות ההתעללות / הזנחה השונות (פגיעות פיזיות, מיניות, רגשיות, הזנחה וילדים עדים לאלומות).
 2. השפעה טראומה כתוצאה מהתעללות והזנחה על המוח והתפתחות הילד וקשיי התנהגות
 3. חוק חובת הדיווח ומענים בקהילה בדגש על עבודת העו"ס לחוק נוער
 4. התעללות פיזיות: סימנים וסימפטומים, נורות אדומות ואבחנה מבדלת. ניתוח מקרה
 5. פגיעות מיניות בילדים: סימנים וסימפטומים. ניתוח מקרה
 6. התעללות נפשית ורגשית בילדים
 7. הזנחה בילדים - ההיבט הרפואי
 8. חסמי דיווח
מה מעכב דיווח של אנשי צוות?
עמדות ומיתוסים ואיך הם משפיעים על הדיווח.
דרכים להתגבר על המחסומים
 9. ממצאים ברנטגן, אבחנה ואבחנה מבדלת טיפול
ניתוח מקרה
 10. מינכהאוזן ע"י שליוח *abuse Medical* ותפקיד הוועדה להגנת הילד
 11. תסמונת התינוק המנוער דימומים ברשתית ופגיעות עיניים אחרות

חבלות ראש

דיוני מקרה

12. ילדים עם צרכים מיוחדים – קבוצה בסיכון, מאפיינים, נורות אדומות וגישה טיפולית

13. חקירת ילדים

14. סימולציות בהשתתפות שחקנים מ- מסר (מרכז לסימולציה רפואית)

חומר חובה לקריאה:

1. פרק 16 מספר נלסון : *Pediatrics of Textbook Nelson*

Volume Set 1, 21st Edition: פרק 16, *Abused and neglected children* (p. 1005-1057)

2. Christian, C. W. (2015). *The evaluation of suspected child physical abuse.*

American Academy of Pediatrics, 135(5), e1337-e1354.

<https://doi.org/10.1542/peds.2015-0356>

3. שמואלי, ב' (2010). חובת הדיווח על אלימות כלפי ילדים על פי המשפט העברי בהשוואה למשפט הישראלי. משפחה במשפט, כרך ג-ד, 279 - 302.

חומר לקריאה נוספת:

* הרמן, ג' (1994). טראומה והחלמה. תל-אביב: עם עובד. פרק 5: התעללות בילדים (עמ' 121-143).

קריאת רשות:

בן-אמיתי, ג. (2007). השלכות נפשיות של התעללות בילדים ומתבגרים. בתוך: הורוביץ, ד., ובן-יהודה, י. וחובב, מ. (עורכים), התעללות והזנחה של ילדים בישראל (עמ' 536 - 565). ירושלים: אשלים. בן-אריה, א' (2006). המצוקה פנים רבות לה: על התפתחות תפיסת המצוקה בישראל. ביטחון סוציאלי 72, 39-58.

אפרת-גוט, ג. ובן אריה, א. (2001). האפידמיולוגיה של התעללות בילדים. בתוך צ. יפה וי. קדמן (עורכים), ילדים כקורבנות התעללות במשפחה: מבט נוסף על התופעה, שכיחותה, ומאפייניה (עמ' 1-33). ירושלים: המועצה הלאומית לשלום הילד בשיתוף עם האגודה לקידום העבודה הסוציאלית.

הורוביץ, בן יהודה, חובב (עורכים). "התעללות והזנחת ילדים בישראל", הוצאת אשלים, ירושלים. 2007.

MacMillan, R. (2009). *The life course consequences of abuse, neglect, and victimization: Challenges for theory, data collection, and methodology.* *Child Abuse & Neglect*, 32, 661-665

Belsky, J. (1993). *Etiology of child maltreatment: a developmental-ecological analysis.* *Psychological Bulletin*, 114, 413-434.

-Emans, Goldstein (Editors). *"Pediatric and Adolescent Gynecology"*. Lippincot Raven.

Giardino, Christian, Giardino. *"A Practical Guide to the Evaluation of Child Physical Abuse and Neglect"*. Thousand Oaks, Ca: Sage Publications

Heger, Emans, Muram. *"Evaluation of the Sexually Abused Child. A Medical Textbook and Photographic Atlas"*. New York: Oxford University Press

Kleinman. *"Diagnostic Imaging of Child Abuse"*. Mosby

Reece, Ludwig. "Child Abuse Diagnosis and Management". Philadelphia: Lea & Febiger
Lori Frasier, Kay Rauth-Farley, Randell Alexander, and Robert Parrish. "Abusive Head Trauma in Infants & Children: Medical, Legal & Forensic Issues, A Clinical Guide/Color Atlas with Supplementary CD-ROM"
Angelo P., M.D. Giardino and Randell, M.D. Alexander. "Child Maltreatment, Third Edition: 2-Volume Set with CD-ROM"
Sharon W. Cooper, Richard J. Estes, Angelo P., M.D. Giardino, and Nancy D., M.D. Kellogg. "Child Sexual Exploitation: 2-Volume Set with CD-ROM"

מרכיבי הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

מידע נוסף / הערות:
הקורס יהיה פונטאלי אבל ישלב בתוכו תכנים והרצאו מוקלטות (ייתכן שאחד או שניים מהמפגשים יועברו בזום).